

UJ KELET

NEGYED-ÉRTÉKŰ HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50

Csehszlovákiában

Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 1-50 ck

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 40. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Ádár rison 14 * 1924 február 19 Kedd

Az orosz probléma

Lloyd George az „United Press Association of America” útján a következő rendkívül érdekes cikkben ismerteti Oroszország elismerésének problémáját.

Nagybritannia quasi jogilag elismerte Oroszországot. Azt mondom, hogy quasi, mert az elismerésből kifolyólag néhány kérdést még tisztázni kell. Olaszországban megvan a szándék arra, hogy kövesse Anglia példáját. Ez a két tény a nemzetközi európai politikának két nagyon fontos faktora, amelyek beláthatatlan jelentőséggel bírnak a kontinens jövőjének kialakulására. A királyi palotában egyelőre nem jelenik meg orosz követ, de egy bolsevikki Chargé d'Affaires mutatkozik be hivatalosan Londonban, egy angolt pedig Moszkva fog fogadni. Az első angol ügyvivő Mr. O'Grady lesz Szovjetországban. A londoni orosz misszióban nem lesz semmi személyi változás, csupán előkelőbb pozícióhoz jut a misszió. Ma Rakovszky ur képviseli hivatalosan Szovjetországot Londonban, igaz, hogy egyelőre csak mint kereskedelmi ügyvivő. A konzervatív kormány uralkodása alatt nem engedték meg Rakovszkynak, hogy a külügyi hivatal magas portáit átlépje és a hivatal exkluzív főnöke nem jó szemmel nézte. Az üdvözlés kapui elzárták előtte, a kereskedelemügyi minisztérium plebejusi korridorjaiba száműzték és csak ritkán, vagy talán soha sem engedték meg neki, hogy az elnök szobájába betegye a lábát.

A koalíció átkozott napjaiban az orosz kiküldött megjelent egyszer a külügyminisztériumban, ahol az akkori miniszterelnökkel mindkét országnak létezőkéit érintő kérdésekről tanácskozott. A diehardizmus azonban kitette a szűrét a bolsevik megbízottak és lord Curzon a retorikai parittyájával még követet is hajított utána. Curzon lordnak nyilvánvalóan az volt a célja, hogy Oroszországot egészen eltüntesse az ország közvéleményének agyából és ha ugyanakkor nem indult volna meg az angol kereskedők érdeklődése oroszországi üzletek iránt, ez a célja sikerült is volna.

Vajjon most, hogy Rakovszky urat és Mr. O'Gradyt diplomata-ruhába öltöztették, meg fog változni a helyzet? Egész bizonyosan. Nem azért, mert a megbízottak helyzete, hanem mert az atmoszféra változott meg. Az elmúlt év nemzetközi diplomáciája ugyanis nem tudott közös platformot teremteni Oroszország elismerésének kérdésében, a közös megegyezés kísérlete meghiúsult és minden egyes ország külön tárgyalásokba kezdett. Ezekben a tárgyalásokban minden ország csak az egyéni érdekeire és a saját országának közvéleményére volt tekintettel. Olaszországnak nincsenek orosz kölcsönkövetelései, amelyek gátolnák a tárgyalásait és alig lehet, hogy Olaszország hajlandó volna a tárgyalások sikerét veszélyeztetni csak azért, hogy az elkövetett belga vagyonok visszaadását, vagy a francia kölcsön visszafizetését biztosíthassa. Olaszország lakosságának orosz buzára van szüksége és ez az olasz kormány főgondja. Még az angol munkáskormány sem gördülhet akadályokat az orosz megegyezés elé azzal, hogy kést szegez a szovjetkormány mellé a francia és belga kapitalisták követelései. Az angol munkásoknak és az az angol kapitalistáknak szükségük van arra, hogy az ország kereskedelmi összeköttetésbe lépjen a szovjettel.

Ha azonban Anglia, Olaszország, Németország és valószínűleg Csehszlovákia is elismerik a szovjetekeket, úgy a szovjetekek nem lesznek hajlandók Oroszországot a génuai feltételek teljes súlyával megterhelni, hogy ezután biztosítsák a Franciaország és Belgium részéről jövő elismerésüket. Az Egyesült Államok a feltételeiket és a tárgyalások időpontját tetszésük szerint fogják megállapítani és nem való-

színű, hogy az amerikai kormány magáévá fogja tenni a francia és belga diplomácia gondjait. Így végül is a francia és belga kapitalistáknak kell megfizetni Poincaré hajótörésre vezető politikájának számláját.

A munkáskormány joga volt külön tárgyalásokat kezdeni Oroszországgal. Belgiumnak és Franciaországnak a ruhrvidéki különakciója feloldotta az antantot és sem Angliát, sem Olaszországot nem akadályozzák többé szabad akciójában ennek a szövetségnek a kötelei. Mi lesz ennek a politikának a következménye? Ez az Oroszországban elért eredményektől függ. Nem kételkedem abban, hogy a jelenlegi orosz kormány becsületesen akarja az Angliával való jóviszonyt helyreállítani. Oroszországnak nagyszabású hitelre van szüksége. A nyersanyagok kicserélésének mostani rendje tulnehézkés és túl bizonytalan. A világnak egyetlen országa sem szenvedett annyit a háborúban és a forradalmakban és egyetlen országnak sincs olyan sürgősen szüksége az újjáépülésre, mint Oroszországnak. Génuában az

orosz delegátusok kijelentették, hogy legalább négyszázmillió font külföldi hitelre van szüksége az országnak. Ez a szám könnyen érthető, ha az ember arra gondol, hogy Oroszországnak nincsenek bankjai és nincsenek gépjai, sem a gyárai, sem a szénbányái, sem az olajforrásai számára, de a földjük megművelésére sem. Oroszországnak még sokkal több pénzre lesz szüksége, hogy azokat a károkat helyreállítsa, amit az utóbbi tíz év csapásai mértek rá. Még akkor is ha teljesen újjáépül az ország, végtelen sora marad a fejlődéskepes lehetőségeknek, amelyek követelést támasztanak a kontinens pénzügyi és technikai teljesítő képességével szemben, sokkal nagyobb követelést, mint amilyent Amerika támasztott a XIX. században.

Oroszországnak a jövője attól függ, hogy milyen bizalmat tud ébreszteni kormánya Amerika és Európa pénzpiacain. Így ebben a kérdésben csak a hatalom lehet a döntőbíró. Mindaddig, míg a tapasztalatok nem mutatják azt, hogy az orosz kormány szilárd alapon áll és megbízható, nem hiszem, hogy akadnak pénzemberek, akik, ha a legközelebbi orosz kölcsönfelhívás megjelenik, aláírják a kölcsönleveleket.

Franciaországnak ki kell ürítenie a megszállott területeket

A szakértői bizottság elfogadta a német kormány álláspontját. Németország szanálásának feltételei. Súlyos konfliktus a katonai ellenőrzőbizottságban. Elmozdították a pfalzi szeparatista kormányt

(Páris, febr. 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Súlyos konfliktus tört ki a Németország ellenőrzésére kirendelt szövetségi bizottságban. Foch marsall azt a követelést terjesztette Nollét tábornok, a bizottság elnöke elé, hogy Németországban haladéktalanul kezdjék meg ismét az ellenőrzést a legnagyobb energiával. Nollét tábornok erre azt válaszolta, hogy

ebben a kérdésben teljesen magára maradt

a bizottság angol és olasz tisztai képviselőivel szemben. Erre következett Poincaré jegyzéke Macdonald angol miniszterelnökhez, melyben azt kívánja, hogy a nagykövetség tanácsa ismételtén foglalkozzék a katonai ellenőrzés kérdésével.

Az angol jegyzék még nem ismeretes, de negatív válasz esetén Poincaré azzal a tervvel foglalkozik, hogy Nollét tábornokot visszahívja és

újabb szankciókat léptet életbe Németország ellen.

A szankciókra vonatkozó terveket a legnagyobb titoktartás fedi meg.

Berlin, február 18. A szakértői bizottságok tanácskozásainak eredményéről a német lapok úgy tudják, hogy a szakértők egy nagy pénzügyi tervet vonatkozó javaslatot dolgoztak ki. A javaslat szerint a francia és belga delegátusokat beleértve, az összes szakértők megállapították, hogy a szanálási akció előfeltétele: a német birodalom

politikai és gazdasági egységének helyreállítása.

A birodalomnak a szuverenitását nemcsak kormányzati, hanem adószedési és vámszedési tekintetben is újra ki kell terjeszteni a megszállott területekre. Hasonlóképpen teljes megegyezés jött létre a szakértők között abban is, hogy Németországnak moratóriumot kell kapnia, azonkívül fizetőképességének helyreállításáig külföldi kölcsönt kell folyósítani számára.

A kölcsön jelentékeny részét Franciaország kapná meg

azonnal, hogy ily módon tudjon súlyos pénzügyi helyzetén segíteni. De ennek ellenében a megszállott területek monopóliumjövédelmét is zálogolni kell a kölcsön garantálására.

Stresemann külügyminiszter tollából a „Die Zeit” alapos áttekintést közöl a szakértői bizott-

ságok berlini tevékenységéről, valamint a Németország és Franciaország között lévő tárgyalásokról. Stresemann megállapítja, hogy a jóvátételi kérdésben

Németország felfogása megegyezik a szakértők álláspontjával.

A jelenlegi francia-német tárgyalásokra vonatkozólag Franciaország részéről érkezett az a javaslat, hogy ne csak a megszállt területekre vonatkozzanak, hanem terjesszék ki az egész jóvátételi kérdésre. Németország hajlandó a tárgyalásokat ilyen értelemben folytatni, anélkül, hogy a szakértői bizottságok jelentéseit bevárná. A német kormánynak csak az a kikötése, hogy

a tárgyalások kormány és kormány között történjenek,

nom pedig a megszállt területek, egyes gazdasági csoportok, vagy magánszemélyiségek között.

Páris, február 18. Millerandnak Höscht német nagykövet tegnap átnyújtotta akkreditáló levelét. Az audienca során kijelentette, hogy tökéletesen ismeri azokat a nehézségeket, amelyeket a két ország kielégítő viszonyának létrehozására át kell hidalni és biztosította Millerandot, hogy a berlini kormány utasításainak megfelelően ebben az irányban megtesz minden erőfeszítést. Meggyőződését fejezte ki, hogy ebben a nehéz munkában Millerand és a francia kormány értékes támogatása fogja segíteni. Millerand válaszában

szerencsésnek mondotta a német kormány választását,

amely oly férfiúra esett, aki jól ismeri Franciaország feltogását és akit jól ismernek Párisban. Franciaország rejtett gondolatok nélkül csupán a szerződések respektálását kívánja.

Páris, február 18. Speyerből jelentik, hogy a szövetségi vizsgálóbizottság és a bajor hatóságok között megegyezés jött létre, mely szerint a pfalzi választott főtanács fog a mai napon új kormányt alakítani, amelyet a megszálló csapatok is elismernek. A szeparatista kormányt elmozdították. Az egész német birodalomban

tüntető gyűléseket rendeztek a szeparatisták ellen.

A német néppárt eberfeldi gyűlésén Stresemann külügyminiszter beszédet mondott a helyzetről. Kijelentette, hogy a franciák illuziópolitikájára nagyon fájdalmas lesz, ha a pirmsenseni ese-

orax

yan

fontos,
bojtár

1498

szesz

házaszer

agy választék-
bban vállalko-
P. Mihai Vitea-
Széchenyi-tér)
Telefon 493.

K

instein

pitoskellékek
Ferdinand 21

k Rt.
u-Mare

és csizma-
öt. Rövid-
e selyem-
árakban!

mények után hirtelen oszladozni kezd az a kód, melyet a francia propaganda borított a pfalzi eseményekre. Az újból megindult francia-német tárgyalások kiinduló pontja a megszállott területek helyzetének tisztázása.

Müncheni hírek szerint

Kahr főállambiztos és Lossow tábornok lemondottak.

Hivatalosan megcáfolták egyben azt a híresztelést, mely szerint Ebert birodalmi kancellár a kivételes állapotok megszüntetéséről tárgyalt a bajor kormányral és kilátásba helyezte volna az ostromállapot enyhítését.

Berlin, február 18. Mecklenburg-Schwerinben az országgyűlési választások már befejeződtek. Az eddig nyilvánosságra jutott eredmények szerint a szocialisták a mandátumok felét elvesztették. A kommunisták számaránya változatlan.

Stressemann kijelentette még Elberteldben Németország tudja, hogy a volt ellenségekkel küntendő megállapodásai

rendkívül súlyos terheket fognak az országra róni,

az idegen tőke közreműködése pedig nemzetközi ellenőrzést fog jelenteni, de minden ellenőrzésnél, minden tehernél fontosabb a megszállt területek felszabadítása. A szakértőbizottság munkája az első reménységű látóhatáron.

A bukaresti Palesztina-hivatal két társaskirándulást rendez Palesztinába

A márciusi és az áprilisi kirándulások költségei és utiprogramja

(Cluj-Kolozsvár, február 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti Palesztina-hivatal márciusban társaskirándulást, április 10-én pedig ünnepeti kirándulást rendez Palesztinába.

Az első kirándulócsoport március elsején indul Konstancából a következő utitervvel: Indulás Konstancából március 1-én, szombat este 7 órakor, megérkezés Jaffába szerdán, március 5-én. Jaffából csütörtökön, március 13-án indul vissza a hajó és kedden, március 18-án köt ki Konstancában. Ez a csoport tehát 8 napig maradhat Palesztinában (esetleg 9 napig, ha Haifában lesz a partraszállás).

Utiköltség (tour-retour): I. osztály teljes ellátással a hajón 25.600 lej. II. osztály teljes ellátással a hajón 16.000 lej. III. osztály ellátás nélkül a hajón 13.500 lej. Tíz kirándulóból álló csoport együttesen ezekből az árakból 20 százalékos engedményben részesül. Azoknak, akik a kirándulásban részt akarnak venni, aláírásukkal ellátott nyilatkozatot kell beküldeniük a hajójegy árával egyidejűleg minden levonás nélkül, legkésőbb február 20-ikáig a Romano Palesztineana (Strada Smardan 43) hajóstársasághoz.

Abban az esetben, ha a kirándulásra megfelelő számban jelentkeznek a résztvenni óhajtok és az SMR. a 20 százalékos engedményt megadja, minden egyes kirándulónak visszatérítik a differenciát, csupán egy bizonyos kis hányadot tartanak vissza a szervezési és adminisztratív költségekre.

A „Romania” hajó I. és II. osztályu kabinok részére luxuskabinokkal is rendelkezik. Ezek igénybevételével az egyes osztályok ára tíz százalékkal drágább a jelzett áraknál.

Hogy az áprilisban induló kirándulók a teljes peszach-hetet Erec Jiszraelben tölthessék és a nemzeti ünnepeken résztvehessenek, melyet egy speciális komité szervez a jeruzsálemi Cionista Executívével együttműködve, a bukaresti Palesztina-hivatal az SMR. hajóstársasággal a következő utitervet állapította meg:

Indulás Konstancából április 5-én. Megérkezés Jaffába április 9-én. Visszatérés Jaffából április 27-én, vasárnap és kikötés Konstancában pénteken, május 2-án. A kirándulók tehát 19 napig maradnak Palesztinában, természetesen úgy, hogy a hét napi peszach ebbe az időbe belesik. Ez a csoport előre meghatározott program szerint utazik és Palesztinában való ellátásáról a Palesztina-hivatal gondoskodik. A Palesztinában való ellátás alatt a következő értendő: szálloda, penzió, autó, esetleg vonatot és kisértő az egész út alatt.

Az áprilisi kirándulás árai a következők: Ut a hajón oda és vissza: I. osztály ellátással 21.000 lej. II. osztály ellátással 13.250 lej. II. osztály ellátás nélkül 11.250 lej. A külön ka-

binok I. és II. osztály részére 10 százalékkal drágábbak. Ezek az árak a redukció levonásával vannak számítva, amely 10 személy után fizető csoportnak van engedélyezve. Az áprilisi kirándulásra III. osztályu jegy nem rendelhető. Minthogy a hajón a rituális konyha nem garantálható, a II. osztályu utasok részére ellátás nélküli helyeket is fenntartottak. A palesztinai tartózkodás idejére nézve a rendelkezésre bocsátott szállodák és autók tekintetében az utasokat két csoportra osztották: Az

Verik már az új ércpénzeket

Belgiumban és Franciaországban készül az új ércpénz. Négyszázmillió lej értékű fémpénzt veret az állam. Csak ideiglenesen kerül forgalomba az új pénz

(Bucuresti-Bukarest, február 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány hónappal ezelőtt jelentette már az Uj Kelet, hogy a minisztertanács felhatalmazta a pénzügyminisztert, hogy egy- és kétlejes névértékű ércpénz előállításáról gondoskodjék. A minisztertanácstól kapott felhatalmazásnak megfelelően a pénzügyminiszter megtette a szükséges intézkedéseket.

A brüsszeli Allard fémöntőde február 15-én megkezdte az egy- és kétlejes ércpénz verését. Az állammal kötött szerződés alapján az Allard cég kétszázmillió lej névértékű ércpénz szállítására kötelezte magát. Az első szállítmány, amelynek súlya ötvétezer kilogramm lesz, névértéke pedig huszonötmillió lej, február huszadikán indítják utnak Brüsszelből. Az első szállítmányt öt-öt naponként egy-egy hasonló szállítmány követi, míg a teljes kétszázmillió névértékű mennyiség le nincs szállítva.

A Brüsszelben készülő ércpénzeket kivül a

pénzügyminiszter egy francia pénzverőben is eszközölt megrendelést. A francia pénzverőben szintén kétszázmillió egy- és kétlejes ércpénzt készítenek. A szerződés szerint a francia pénzverde április elsején kezd meg az ércpénz leszállítását.

Julius elsején négyszázmillió lej névértékű képviselő ércpénz lesz az országban. A pénzügyminiszter azután fog határozni afelől, hogy mikor kerüljenek forgalomba az ércpénz és hogyan vonják ki a forgalomból az 1 és 2 lejes papírpénzeket.

Az új ércpénz réz-nikkel öntvényből verik. Az egylejes ércpénz nagysága a régi magyar tízfilléresnek, a kétlejes ércpénz a régi huszfilléresnek felel meg. Az ércpénz egyik oldalán félkörben „Bun Pentru” felírás, közepén 1-es, illetőleg 2-es szám és „Leu”, alul stilizált buzakalász van. Az érem másik oldalának közepén a nagy román címer, felül félkörben „Romania” felírás, alul az 1924-es évszám van belepréselve.

Rendkívüli minisztertanácsot hívtak össze a magyar korona zuhanása miatt

Ötmillió svájci frankot folyósít a budapesti Devizaközpont ipari és kereskedelmi célokra. A szocialista Somogyi és Bacsó sirjánál. Nagy Vincét ismét megválasztották Debrecenben

(Budapest, február 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délután a szociáldemokrata párt nagygyűlést rendezett Somogyi Béla és Bacsó Béla sirjánál. A siroknál egyenruhás bányászok állottak sorfalat. Az egybegyűltekhöz Peyer Károly szociáldemokrata képviselő beszélt. Azért jöttek ki a munkások, — mondotta — hogy hálójukat és kegyeletüket rójják le a munkásság mártírjainak emléke iránt. De egyúttal figyelemztetni akarják az országot, hogy az igazságszolgáltatás munkája még befejezetlen, mert a gyilkosok nem vették el büntetésüket.

Az ünnepély a munkásdalárda énekével végződött.

Budapest, február 18. Tegnap hosszas tanácskozás volt a pénzügyminisztériumban Kállay Tibor és a Devizaközpont vezetője között. A tanácskozás végzetével Tabakovich kijelentette, hogy ezen a héten az ipari igények kielégítésére hárommillió, a kereskedelmieknek pedig kétfélmillió svájci frankot fog a Devizaközpont kiadni.

Tulzottak az orosz ellenforradalmi hírek

Leverték a zavargásokat és a pogromokat. Miért nem képviselheti Inculeț Romániát a bécsi tárgyalásokon. Sassu fog tárgyalni az oroszokkal

(Bucuresti-Bukarest, február 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Viitorul” oroszországi táviratai szerint az ellenforradalmi hírek tulzottak és a külföldi sajtó propagandájának tulajdoníthatók. Az Odessa—Dnyeszter-vonalon teljes a nyugalom, Sibiériában és Délkeletoroszországban azonban vannak bizonyos mozgalmak és az elmúlt héten Moszkva környékén, valamint Tula vidékén ellenforradalmi zavargások is voltak, de ezeket is elfojtották.

Bucuresti, február 18. A kormány Inculeț beszarábiai minisztert szemelte ki arra, hogy Romániát a bécsi román-orosz tárgyalásokon képviselje. Váratlanul azonban a legutóbbi minisztertanács után a kormány lemondott arról, hogy Inculețet küldje Bécsbe a tárgyalásokra. A kormány magyarázatul azt adta, hogy Inculeț kényes helyzetbe kerülne az orosz kormánnyal szemben, ha a küldetést elvállalná.

Ezzel kapcsolatban a „Lupta” azt írja, a minisztertanács üléséből az a megállapítás szivárgott ki, hogy Beszarábia miniszterét a moszkvai kormány jelenleg is az orosz köztársaság polgárának tekintik s Inculeț ezért nem képviselheti Bécsben Romániát. „Ennek következtében két dolog

A londoni „Observer” párisi levelezője szerint kilátás van arra, hogy a jóvátételi bizottság néhány napon belül kielégítő

teljes megegyezésre jut a magyar kölcsön ügyében

és hacsak váratlan nehézségek nem jönnek közbe, ezen a héten megadja formális hozzájárulását. A kérdés rendezése nemcsak Magyarországra fontos, ahol a viszonyok válságosra fordultak, írja a lap, hanem számottevő javulást jelent az angol-francia viszonyban is.

Budapest, február 18. Ma délután rendkívüli minisztertanács volt, amelyen a korona katasztrófális zuhanása miatt támadt pénzügyi helyzettel kapcsolatos intézkedésekről történtek tárgyalások.

Budapest, február 18. Vasárnap délután hirdették ki a debreceni választás eredményét. A végeredmény szerint Nagy Vince 3833 szavattal győzött Händel Vilmos 3244 szavattal szemben.

nyilvánvaló, írja a „Lupta”. Az egyik az, hogy az orosz kormány nemcsak nem mondott le Beszarábiáról, hanem lakosait is orosz alattvalóknak tekintti. A másik pedig, hogy a moszkvai kormány a román delegáció tagjainak megválasztására is befolyást kíván gyakorolni. A „Lupta” idegesen tárgyalja ezt a kérdést és azt hangoztatja, hogy a kormány Inculeț küldetéséről moszkvai befolyás következtében mondott le, ez pedig szerinte azt jelenti, hogy Románia hallgatlagosan elismeri, hogy Beszarábia jogilag és politikailag nyílt kérdés Oroszországra nézve, bár már évek óta felhivatalosan az ellenkezőt állították. A kérdést a „Lupta” nagyon súlyosnak találja és elvárja, hogy a kormány se tekintse csekélységnek. Felemlíti analógia gyanánt, hogy ugyanígy Magyarország is megtagadhatta volna a békekötés alkalmával Vajda volt miniszterelnököt Románia képviselője gyanánt elismerni. A bukaresti sajtóban az a közlés jelent meg, hogy a külügyminiszter nem döntött ugyan véglegesen a bécsi román-orosz konferenciára küldendő delegátusokra nézve, de nem titok, hogy Sassu volt ipari és kereskedelmi minisztert akarja a megbízásnak elfogadására birni.

Mindenféle acélokat szállít Grossmann Jenő Nagyvárad

Baross-utca 10. szám. Sürgőnycim: Grossmann. Telefonszám: 2-68

Ez történt...

Amilyen szerencsése van... Egy szegény zsidó a bécsi börze előtt sorsjegyeket árul. Éppen egy sikár öreg urnak ajánlja a sorsjegyet. Az öreg mintha észre sem venné, megy tovább. A zsidó megy utána:

— Vegyen egy sorsjegyet!
Az öreg megunja a dolgot és így szól:
— Hagyjon nekem békét. Én Rotschild báró vagyok. Kell a fenének a maga sorsjegye.
A zsidó most már tolakodóbb:

— Aber Herr Baron, kaufen Sie mir ab a Loos.

A báró, hogy megszabaduljon tőle, megveszi a sorsjegyet és harmadnapra megüti a millió főnyereményt.

A zsidó kihallgatásra jelentkezik, a báró fogadja. Sejtí, hogy miért jön és e szavakkal megy elébe:

— Tudja, kedves testvérem, hogy nálam ez a millió nem számít. De mi Isten akaratába megnyugsunk. Ki nem dobom a pénzt. Minthogy Ön volt Isten küldöttje, Önt is boldoggá akarom tenni. Válasszon! Kap évi kétezer korona járadékot élet-hossziglan, vagy ötvenezer korona végkielégítést.

— Ötvenezer koronát kérek.
— Gondolja meg. Ön fiatal és még ötven évig élhet.

— Csak végkielégítést akarok.
— De miért? — kérdi a báró.

— Mert amilyen szerencsés ember Ön báró, engem holnap megüt a guta.

Horowitz Mór, Uzhorod

★

A tószti. Szép Ernő, a jeles író egy alkalommal szülővárosában — egy kis vidéki városban — volt látogatásban. Éppen akkor ünnepelte a városka öreg orvosa, dr. Pálya, működésének harmincadik évfordulóját. Természetesen Szép Ernő is a meghívottak közt volt. A vendégek biztatták, hogy rögtönözzen az ünnepelt tiszteletére felkötött rímekben. Nem kérette magát, feláll s tele pohárral a kezében, az általános csöndben rákezdi:

Amióta dr. Pálya egészségünk öre,
nincs szükségünk ispotályra...

Itt szünetet tart s pobarát kiissza. A vendégek azt hiszik, hogy a szüszavú toasztnak vége s mindnyájan csalódottan poharukat ütítik. Az orvos hálásan köszöni csekély érdemeinek méltatását. De Szép Ernő közbevet:

— Pardon! még nem fejeztem be — és folytatja:

...nincs szükségünk ispotályra, csakis temetőre. (R.)

★

Az okos bűvész. Máramaros egyik falujában történt. A hitközségi elnök, egyetlen leánya lakodalmára, a falu egész zsidóságát meghívta. Természetesen a falu szegényeit is, kik régen vártak e lakodalomra, hogy egyszer jóllakjanak. A szegények között volt két olyan koldus is, akik együtt jártak koldulni. Az asztalnál egymás mellett foglaltak helyet. A vendégek ezüst evőeszközökkel ettek. Az egyik koldusnak nagyon megtetszett az ezüst és a vacsora elfogyasztása után egyet észrevétlenül a zsebébe csuszított. Amikor az evőeszközöket az asztalról leszedték, odaszól a társához:

— Hénech, nézz csak ide — és mutatja az ezüst kanalat.

Hénechet ez nagyon bosszantotta, mert ő is szeretett volna kanálhoz jutni.

Már hajnalodott, a táncolók és a zenészek kifáradtak. A koldusnak hirtelen okos eszméje támadt. Odaszól a hitközségi elnökhöz:

— Amint látom, az urnak már elfáradtak. Sziveskedjenek tehát egy kicsit leülni, míg én egy bűvész-mutatványt fogok bemutatni.

Kér egy ezüstkanalat és így szól:

— Eat az ezüst kanalat a zseembe teszem és amikor kimondom: egy, kettő, három, annak a barátomnak a zsebében lesz az ezüstkanál.

Igy is történt. Egy, kettő, három — és a hitközségi elnök maga húzta ki az ezüstkanalat az első számú koldus zsebéből. M. I. Petrozsény

Vissza kell állítani a betegsegélyzőpénztár autonómiáját

Értekezlet a rokkantságégyek felemeléséről. Új törvényt követelnek a munkaadók és munkások

(Cluj-Kolozsvár, február 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megirtuk, hogy Bucurestiben február 15-én ülésezett a munkásbiztosító hivatal vezérigazgatósága mellett működő legfőbb véleményező tanács. Az ülésen az öt munkaadó- és öt munkásképviselet helyett ezuttal a munkások képviseletében két tag jelent meg: Erdélyből Bucimann bányász, a Bácságból pedig Banciu asztalos. Az erdélyi munkaadókat dr. Böszörményi Sándor képviselte, a Bácságot Blajin, a resicai művek vezérigazgatója és két bányatulajdonos.

Fel kell emelni az illetményeket

A tárgysorozat fölött megindult vitát Chirculescu munkaügyi miniszter rövid megnyitó és üdvözlő beszéde nyitotta meg. Az értekezleten Enescu, a munkásbiztosító újonnan kinevezett vezérigazgatója elnökölt. Jelen voltak Kolozsvár, Temesvár és Nagyszében kerületi munkás-pénztárainak igazgatói is.

Az előadó vezérigazgató javasolta a bal- esetsegélyeknek és a baleset folytán nyugdíjra szoruló illetményeinek a mai illetmények tízszeresére való felemelését. Ma ugyanis ezek a díjak a békebeli összegnek két és fél, vagy háromszorosát teszik ki, — napi nyolc lej — ami a mai viszonyok között még fűtőanyagra sem elég.

Autonómiát

A munkáltatók és munkások képviselői kijelentették és később memorandumra foglalva alá is írták, hogy mindaddig, amíg a munkás-

biztosítás intézménye nem fog törvényes alapon működni, vagyis, amíg a teherviselő rétegek nem fognak befolyjni a pénztár vezetésébe, addig semmiféle emelésbe nem hajlandók belemenni, jóllehet elvben helyeslik a rokkantsági és balesetjárulékok felemelését. De követelik a munkásbiztosító-pénztár autonómiáját, amit az 1907. XIX. törvény cikk biztosít a teherviselő feleknek. 1919-ben ezenfelül a Consiliul Dirigent is egy kormányrendelettel megerősítette ezt az autonómiáját, csak az akkori drágaságra való tekintettel emelték fel méltányosan ugy a tagjárulékokat, mint a segélypénzeket. Később a munkásbiztosító-pénztárt megfosztották autonómiájától. A befolyó pénzek hovatfordítása tekintetében az érdekelteknek beleszólásuk nincsen, ugyanakkor amikor az évi jelentés szerint csak Erdély és Bánát ipari és kereskedelmi üzemei 158 milliót fizettek be és baleset-járulékokra tizenhét és félmilliót fizettek ki.

Két javaslat

Két javaslatot terjesztettek a vezérigazgatóság elé: vagy visszaállítani a munkás-pénztárak önkormányzatát a jelenlegi törvényes helyzet keretein belül, vagy két hónap alatt egységesítő törvényt hozni, amely biztosítaná ugy az autonómiát, mint a teherviselő rétegek beleszólását az intézet közigazgatásába.

A javaslatok és a memorandum a napokban Chirculescu miniszter elé kerülnek, aki átfogja azokat tanulmányozni és miniszter-tanács elé terjeszti.

Amikor két feleki legény mulatott...

Harminchatórás dárldó hetven üveg sörrel. A kolozsvári törvényszék tárgyalása

(Cluj-Kolozsvár, február 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy forró nyári napon Ambrus János és Takács Mihály feleki legények betértek egy pohár sörre a Békásban levő Zöldsapka vendéglőbe. Hűvös volt a korcsma szobája, jól csuszott a sör, egyik üveget követte a másik, úgy hogy nemokára garmadával álltak az üres üvegek Ambrus János és Takács Mihály asztala mellett. Egyik órá követte a másikat, a két legény csak nem akart hazamenni és hangos, jókedvű dühajságával megtöltötte a korcsma szobáját. Hiába akarta a korcsmáros hazaküldeni őket, hiába akarta becsukni orruk előtt a kaput, nem olyan fából volt faragva a két feleki legény, hogy a mulatozást, ha egyszer belekezdett, abbahagyták volna. Cigányt is keritettek valahonnan, két rongyos rajkót, húzta fülükbe a nótát, a korcsmáros alig győzte a sört hordani és amig aludni ment, hogy fátadalmait kipihenje, felesége virrasztott a két kitaró mulatozó mellett.

Harminchat órát tartott a mulatság s ez alatt a harminchat órá alatt hetven üveg sört fogyasztottak el. A jókedv tetőpontjára hágott. Asztalon táncolt a két legény, üres üveget nem engedtek visszavinni, a sarokba vágták, ott halmozódott már fel a törött üvegserepek tömege. Ambrus János két székét is összetört és jóakaratosan figyelmeztette a korcsmáros, ha jóakaraton betesz a lábát, ép bőrrel nem hagyhatja el a korcsmát. Takács Mihály pedig kiállt a korcsma ajtajába és a járókelőket kezdte inzultálni, alig tudta társa visszahuzni az ivó mélyébe.

A mulatozás veszedelmessé kezdett már válni, a korcsmáros sürgetni kezdte az elfogyasztott ital árát, de a két legénytől csak szidalmakat és fenyegetéseket kapott. Arra járt akkor véletlenül Porutiu kapitány, akinek fülét megütötte a korcsmából kihallatszó lármá. Hallotta, amikor bent Takács Mihály a korcsmáros lelővéssel fenyegette és hallotta a korcsmárosnak és családjának kétségbeesett rimázkodásait. Segíteni akart a szorongatott helyzetén, kinyitotta az ajtót és belépett a korcsmába. Körülnézett és amikor meglátta a romboló, dühajkódó legényeket, a legszigorubb hangon felszólította őket, hogy fizessek ki számlájukat és azonnal hagyják el a korcsmát.

Még el sem mondhatta, amikor a két legény a gorombaságok és szitkok egész özönével árasztotta el. Üvegekkel és az összetört szék lábával felfegyverkezve közeledtek feléje, azt kiabálták, hogy nekik akkor és úgy van joguk mulatni, amikor és ahogyan akarják és ha a kapitány urnak nem tetszik, hát leütik. Porutiu kapitány látta, hogy a helyzet veszedelmessé kezd válni, fegyvert használni nem akart, kiment a korcsmából, hogy embereket keressen, akik a két dühöngőt megfékezzék. A közelben katonák dolgoztak, a kapitány hozzájuk ment és felszólította őket, hogy menjenek vele a korcsmába, fogják le a két legényt és vezessék haza.

Amikor Porutiu kapitány a katonákkal a korcsmába visszatért, Ambrus János, aki nem volt annyira részeg mint Takács, rögtön elindult Felek felé és otthagya társát. Takács Mihály azonban szembeszállt a katonákkal is, bevette magát az egyik sarokba és agyonütéssel fenyegetett mindenkit, aki a közelébe akart férközni.

Takács egyik ismerőse, Székely János gazdálkodó ekkor ment el a korcsma előtt. Meghallotta a lármát, megismerte Takács rikoltozásait és besietett az ajtón. Jóakaratu hangon, amellyel le akarta csillapítani Takács dühöngését, kérte, hagyja abba az ivást és jöjjön haza vele falujába. Takács azonban feldühödve Székely csendes hangján, revolvert rántott és mivel ebben bárki is megakadályozhatta volna, négyszer Székely Jánosra lőtt. Szerencsére a golyók csak Székely kalapját találták, testi épségében nem tettek kárt. A lövöldözés után a katonák megrohanták Takácsot, kicsavarták kezéből a fegyvert és bekisérték a rendőrségre.

A kolozsvári büntető törvényszék ma tárgyalta Takács Mihály ügyét. Szándékos emberölés kísérlete miatt mondták ki bűnösnek és nyolchavi fogházra ítélték. Az ítélet ellen az ügyész súlyosbításért, a védő enyítésért felebezést jelentett be. (B. M.)

Népszavazás a görög államformáról

Athén, febr. 18. A belügyminiszter a nemzetgyűlés elé terjesztette a népszavazás módozatairól szóló törvényjavaslatot. A kormányjavaslat feletti vita még tart.

Az „ASTRA” szerszámgépek raktárról azonnal szállíthatók

fontot fizet, a II. ot fizet. Ha a ki-va nem volna ke-ért nem volna ele-vagy bármely más-visszatérítik, anél-ényezőnek bármily-A jelentkezést csak-a az kellő időben-együtt a kirándu-peküldi.

eket

izmillió lej ér-
mbaaz új pénz

pénzverdében is esz-
pénzverdében szín-
jes érepenzt készi-
ancia pénzverde ép-
pénzek leszállítását,
millió lej névértéket
ban. A pénzügyi-
afölött, hogy mikor
pénzek és hogyan
lejes papírpénzeket,
al öntvényből verik.
rég magyar tíz-
rég huszfilléresnek
oldalán félkörben
l-es, illetőleg 2-es
szakalász van. Az
nagy román cí-
ia” felírás, alul az
e.

k össze- iat

i és kereske-
Vincót ismét

párisi levelezője
a jóvátételi bi-
ielégítő

a magyar

en

ek nem jönnek
formális hozzá-
nemcsak Magyar-
nyok válságosra
számottevő javu-
zonyban is.

a delután rend-
helyen a korona
amadt pénzügyi
ésekről történtek

asárnap delután
tás eredményét.
Vince 3833 sza-
s 3244 szavaza-

i hírek

heti Inculef
szokkal

egyik az, hogy
mondott le Besz-
alattvalóknak te-
oszkvai kormány
tálasztására is be-
“ idegesen tár-
goztatja, hogy a
oszkvai befolyás
dig szerinte azt
kagosan elismeri,
kailag nyílt kér-
évek óta félhi-
A kérdést a
és elvárja, hogy
égnék. Felemlíti
Magyarország is
alkalmával Vajda
viselője gyanánt
a közlés jelent
döntött ugyan
nferenciára kül-
em titok, hogy
minisztert akarja

Kilencszeres gyilkossággal vádolják Márffyékát

Elkobozták a bombavezér értékpapírjait. Kötélaltali halált kért az ügyész a kiskunhalasi gyilkosra

(Budapest, február 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erzsébetvárosi bombamerénylet rendőrségi vizsgálata során egyik tőzszabizománnyos cégnél a detektívek lefoglalták Márffy Józsefnek otlevő értékpapírjait, valamint körülbelül hárommillió koronás folyószámláját. A vizsgálat megállapította továbbá, hogy lelkiismeretük elaltatására a bombavetőket közvetlenül a merénylet idejére

több fiatalembert a merénylet színhelyéhez rendelték ki,

hogy éjszakázzanak és tüntessenek. A rendőrség most ezeket a tüntetőket nyomozza.

Az ügyészség kilencszeres gyilkosság bűntettéért Marosi Károly és Radó Lajos letartózt...

Norvégia elismerte a szovjetkormányt

Krisztiania, febr. 18. Ma délelőtt hivatalos kommuniké adtak ki arról, hogy Norvégia de jure elismeri Oroszországot. A szovjetkormány jegyzékét fog közzétenni, amelyben elismeri Norvégia szuverenitását a Spitzbergákon.

A balti államok konferenciája

Varsó, febr. 18. A balti államok, Észtország, Finnország, Lettország és Lengyelország külügyminisztereinek konferenciája megkezdődött. A konferencián Zamoisky gróf lengyel külügyminiszter elnököl, aki rámutatott arra, hogy a balti államoknak 1920 óta ez a hetedik értekezlete, amely a szomszédos államok intellektuális és gazdasági együttműködését szolgálja. A legközelebbi konferencia Helsingforsban lesz.

Az angol dokkmunkások sztrájkja

London, február 18. A dokkmunkások sztrájkbizottsága közli, hogy a sztrájk megkezdésére kiadott rendelkezését az összes kikötőben teljesítették. A munkások garantálják és őrzik a dokkokban maradt áruk biztonságát. Ezt a nyilatkozatot csak akkor vonják vissza, ha a munkaadók sztrájktilókkal próbálkoznak. A munkaügyi miniszter jelentése szerint a dokkmunkások sztrájkja szombat délelőtt kezdődött, amikor a felváltásnak kellett volna bekövetkeznie. A munkások két shilling béremelést követelnek, a munkaadók egy shillinget hajlandók megadni.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Méir Aaron Goldschmidt

Orvosi tanulmányaim alapján módomban van tudomásodra adni, hogy az emberi agyvelőnek gyakran vannak ilyen látomásai és lázkepei, tudniillik olyankor, — ha tulságosan sok koplalás legyengíti.

— Annyit mókázol, hogy szinte elfeledted az éhségemet, — de hallod-e, alapjában véve mégis csak gyávaság tőlünk, hogy így fekszünk itten és a lassu halálnak adjuk oda magunkat. Próbáljunk szerencsét, merészkedjünk ki az erdőből! Ha oroszokra bukkanunk, akkor legrosszabb esetben fegyverrel kezünkben esünk el, — de legalább ennek a gyalázatos életnek is végeszakad.

— Ahogy akarod, Jozsinszky. Talán éppen a végzet az, ami a szájadból beszél, mint valami pithiai papnő szájából, mikoron is bőjtölve ül a háromlábu széken.

Keresztülmentek az erdőn és mikor az erdőszélere értek, szemük előtt megnyitott a messi láthatár. A hold a föld peremén állott és az erdőnek egyik része egy közelben álló magányos viskóra vetette árnyékát. Néhány száz lépésnyire balról egy falu volt, mely körül katonákat lehetett látni. Jobbfelől a holdvilágban egy teljes orosz őrzőmenetet.

Jakob beléfogódzott Jozsinszky karjába.

— Ezt a vidéket ismerem! Itt az én vezetésekre kell biznod magad.

Tovább lopózkodtak az árnyékban, a közelálló viskó felé és éppen abban a pillanatban nyitottak be az ajtóján, mikor az orosz őrzőmenet az erdőnek ahhoz a részéhez közeledett, melyet alig néhány pillanatja hagytak el.

Mindketten és akaratlanul is hálás pillantást vetettek az ég felé.

tatását indítványozza. Báthory vasuti felügyelőt, Márffyék vérbíróságának elnökét, internálják, Herceg Józsefet, az erzsébetvárosi Demokrata Klub portását bünrészességgel vádolják, a két technológiai tanuló pedig a fiatakoruk bírósága elé kerül.

Budapest, febr. 18. Kiskunhalason 1920 májusában Tassi Gergely tizedes az Ébredők gyűlése után több társával elhurcolta Schwartz Sándor biztosítási ügynököt,

meggyilkolták és holttestét egy tóba dobták azután pedig Hoffmeister magánzót revolverrel megzsarolták. Tassi és társai ügyét ma kezdte tárgyalni a katonai törvényszék. Schmitz ezredes-ügyész kötéltaltali halált kért Tassira.

Lemondott a bolgár vasuti miniszter

Szofia, február 18. A szociáldemokraták kongresszusának határozata alapján Kazasoff vasutügyi miniszter, a szocialista párt képviselője a kormányban, beadta lemondását, melyet a miniszterelnök elfogadott. Ideiglenesen Moloff földművelésügyi miniszter vezeti a vasutminisztériumot. A kormánykoalíció és a szocialisták között a tárgyalások folynak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K. P. Vulcan. 1. Az a kérdés, hogy a ki-vándorolni akaró román állampolgár-e, vagy sem. Ha nem, akkor forduljon a cluj-i cseh konzulátushoz, aki születési bizonyítvány alapján kiállítja az utlevelet. Ellen esetben forduljon valamelyik hajóirodához, attól mindenre pontos felvilágosítást kaphat.

Cs. Mór, Careii Mari. Lengyel vizumot csak a bukaresti lengyel konzulátustól kaphat. Leghelyesebb lesz, ha kérdéseivel magához a konzulátushoz fordul. Ha nem optált a román állampolgárságra, meg kell kapnia a lengyel utlevelet. Ettől függ az is, hogy kell-e külön beutazási engedély.

Zsák

Zsineg

HAVAS DEZSŐ
TIMISOARA

Kötél

Mikor aztán a következő pillanatban szemük a szelíd alkony színű égről a viskó belsőjébe szegeződött, Jozsinszky kardjának markolatára csapta kezét.

A szoba csaknem teljesen sötét volt. Az egyik sarokban alacsony, gyalulatlan asztalkán egy kis lámpa állott, mely bágyadt lobogó fényét egy emberre vetette, aki félig föltápászkodva és előrehajolva ült ott, mintha minden pillanatban ugrásra készülne. Szemei keresztülvillogtak a félhomályon és váltakozva kémleltek majd az egyik, majd a másik belépőt, mintha azon tanakodna, hogy a kettő közül melyikre vessen magát először. Hosszu fekete köpenyeg a mellén össze volt tépve és az asztalon előtte különös élelmiszerek voltak láthatók: két tojás, egy darab kenyér, mely hamuval volt beszórva.)

Jakob visszatartotta Jozsinszky kezét, előre lépett a szobában és a szokásos zsidó üdvözléssel köszöntötte a gazdát:

— Solem aléchem.

A lengyel zsidó összerement. Szemei valószággal kidagadtak üregeikből, hogy keresztülörjék a homályt és Jakob arcát szemügyre vehessék. Majd fölkiáltott:

— Kicsoda jön itt hozzám, lengyel katonára egyenruhájában, hozzám, hűséges orosz alattvalóhoz? Árulók vagytok, pusztuljanak az árulók.

— Én is zsidó vagyok. Testvér, segíts zsidó testvérednek.

— Távozz tőlem, áruló! Én nem vagyok zsidó! Az én nevem Michael Wuczievicz! A szentséges Mihály arkangyal az én patrónusom!

— Van lelke ilyen szavakat nyelvére venni ugyanakkor, amikor sivót ül talán valamelyik szeretett gyermeke után, ugyanakkor,

1) A zsidó halotti tor.

— Még mindig szénhiánnyal küzd a CFR. Megirtuk, hogy a CFR. részére a forgalmi zavarok leküzdésére nagymennyiségű lengyel szén érkezett. A lengyel szén nem felelt meg a hozzáfűzött reményeknek, mert rézzel van telítve és kazánfűtéshez alkalmatlan. Tűzelés közben a réz kiolvad és a tüzelőnyílásokon keresztül a kazán falaira leülepedik. A leülepedett réz nem csak a kazán falát támadja meg, a kazánt is felrobbanással fenyegeti. A lengyel szenet kivonták a használatból. Így a CFR.-nek újabb szénhiányra és az ezzel járó forgalmi zavarokra van kilátása.

— A szlovenszkói cukorrépaárak. Pozsonyból jelentik: A cukorrépaárakra vonatkozó tárgyalásokat mostanában fejezték be. A cukorrépaárak nevében Baneczky nemzetgyűlési képviselő métermázsanként 20 koronát követelt mint fix árat a mennyiség első fele után, a második félmenység után pedig váltakozó árakat, még pedig a nyerscukor 320 koronán ára mellett 8 százalékos, 320 koronán felül 8.5 százalékos aussági paritásában. A cukorgyárak ezeket a követeléseket visszautasították és emiatt a tárgyalások megszakadtak.

— Nagyváradon az Uj Kelet részére hirdetések és előfizetések felvételére Blum Zsigmond, Oradea-Mare, Str. Alexandri (Teleki-u.) 4. szám. Telefon 8—53. (Rosenberg Jenő bérkereskedésében.)

— Kitért a bécsi banksztrájk. Bécsből jelentik: A bécsi bankhivatalnokok sztrájkja hétfőn reggel megkezdődött. A „Montagszeitung“ szerint a bankok elhatározták, ha a sztrájk szerdái eltart, valamennyi tisztviselőiket kizárják. A tisztviselők erre azzal fenyegetőznek, ha a bankigazgatóságok nem engednek, a sztrájkot minden bankra kiterjesztik. Az éjszaka a banktisztviselők országos egyesületében fontos tanácskozások voltak, amelyek megvitatták annak lehetőségét, hogy a sztrájkot az ipari üzemekben foglalkoztatott munkásokra is kiterjessék. A banktisztviselők szervezetének állítólag nyolcvanmilliárdos sztrájkalapja van, ami lehetővé teszi, hogy a munkaadókkal huzamosabb ideig dacoljanak. Ma reggel az Anglobank, a Depositenbank, az Unionbank, a Verkersbank tisztviselői és szolgálói léptek sztrájkba.

— Dollárkirályint vesz el a dán királyfi. Newyorkból jelentik: Erich dán herceg, a dán király fia eljegyezte Ottaviában Pooth Luját, Kanada egyik leggazdagabb hölgységét. Erich herceg lemondott minden jogáról a dán trónra.

* Zsidó estélyekre másdarabok, tréfas purimi játék, jelenetek, purimi prólógus, szavallásra alkalmas költemények, kották kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában.

amikor a halottas mécs még itt ég előttünk és a malach hamóvesz még itt lebeg a feje fölött? Miért nem mond legalább titokban egy manzer ben hanidó-t, mint akkor, amikor odakint fetrengett a földön?

A polyák felugrott. Két kezét Jakob vállára tette, szemével beléfurt Jakob arcába és úgy szólt hozzá.

— Hát felelj most! Milyen szedre megy most sabeszkor?

— Ejkef! — felelt Jakob némi gondolkodás után, miközben a polyák feszült várakozással nézett rá.

— Elég, látom hogy zsidó vagy! borucha-bó! Dicsértessék Izrael Istene! Az ő népének egy fia lépte át küszöbömet és testvérenek nevez! Ott feküdtem a templom küszöbjén és senki sem akart még csak meg se tiporni engem. Meztelenre téptem a hátamat és senki sem akart még csak meg sem verni Istennek szent könyvét elzárta előlem. Gyermekemet eltemettem és még csak kaddist sem volt szabad mondanom utánok! Egy kélel mecajro voltam én. Hát moudd, mit kívánsz tőlem Gebenester bar Jiszroél!

— Mindenekelőtt valami harapnivalót! — Jóságos Isten! kiáltott a polyák és egy darab kenyert hozott elő. Adná Isten, hogy jobb dologgal kínálhatnának meg. — A társad is zsidó? — kérdezte, mikor Jakob megosztotta kenyerét Jozsinszkyval.

— Nem. De megkérnélek, hogy vezess el engem és őt is Varsóba.

A polyák arca elkomorodott és tgy mondotta:

— Egy goj lépett be hozzám, miközben én sivót ülök! — Kilököm az utcára, hadd teljesedjen rajta a végzet, hadd döögjön meg a kutya.

(Folyt. köv.)

Báliruhákat minden árnyalatban fest, tisztít Czink

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdelyi és banskai zsidóság napilapja

Szerkesztik: Glszkalay János és dr. Marton Ernő.

Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkének utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Romániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Nem bontják le a Mico-utcai házakat.

Néhány nappal ezelőtt megirtuk a Mico-utca 8.—14. számú házak lakóit az a veszély fenyegeti, hogy télvíz idején az utcára kerülnek. A kétségbeesett lakók Muresan prefektustól kértek jogorvoslat. Muresan prefektus intézkedett, hogy a kilakoltatásokat szüntessék be. A rendeletben megnyugodva, a lakók biztonságban tértek vissza lakásukra. Másnap reggel azonban meglepetésükre, a prefektus rendelete ellenére, munkások jelentek meg a házak tetőjén és a ház fedelét bontogatni kezdtek. A lakók újra a prefektustól kértek segítséget, aki felkereste Calugereau egyetemi professzort és meggyeztet vele, hogy amíg a lakóknek a lakáshivatal lakást nem biztosít, a kilakoltatást és a házlebontást ne hajtsák végre. Kivétel a 14. számú ház, ahonnan a lakók már elköltöztek. Gritta rendőrprefektus utasította az ötödik kerületi rendőrséget, hogy karhatalommal ellenőrizze a rendelet betartását és akadályozza meg a munkásokat abban, hogy a lakók feje felől lebontsák a ház fedelét.

A drágulás lavinája Budapesten.

Budapestről jelentik: Az árak az utóbbi napokban ismét negyven százalékkal emelkedtek. Az üzletekben óriási a pangás, senkinek sincs pénze vásárolni, a kereskedők a devizaközpont feléremelésével okolják a katasztrófális drágaságot. Az élelmiszerek január elseje óta 61.28 százalékkal emelkedtek. Szombaton egyszerre megelénkült a vásárlási kedv, a közönség valóságos ostrom alá vette az üzleteket, mert az árak nemcsak napról-napra, de óráról-órára ugranak. Egy pár gyári nő félcipő kétszáz ezer korona, ugyanilyen fércipő kétszáz-harmincezer korona, puhamedű fertiing csak százezer koronán felül kapható. A legolcsóbb nyakendő ötvenezer korona. Mától kezdve négyszáz koronával felemelték a tej literjét, kétezernyolcszáz korona lett. A gyufa holnaptól kezdve háromszáz korona, az újságok ára ma a duplájára emelkedett, kétköznapi ezer, vasárnap ezerkétszáz korona. A háború kezdete óta a drágulás 8821.3-szeres, a fizetések emelkedése azonban csak a féleennyi. Az ezerkoronás belső vásárlóértéke 11.3 béteffillérre csökkent. Városszerre nagy az elkeseredés, mert senki sem tudja, hogy holnap megkap-e valamit annyira, amennyit ma meg akarta venni.

Ujságíróharc Lenin halála alkalmával.

Bécsből jelentik: A „Jung Sapid“ című ujság érdekes részleteket közöl azokról a jelenetekről, amelyek Moszkvában Lenin halála alkalmával a táviróhivatalnál lejátszódtak. A halálhír hivatalos közzététele után tíz perccel a külföldi ujságírók között valóságos harc fejlődött ki, mert mindegyik ujságíró elsőnek akarta leadni lapjának Lenin elhalálozását. Boxolták egymást, pofokodtak, csak azért, hogy elsőnek érhesse a korláthoz. Mialatt ez a harc lefolyt, az „Associated Press“ munkatársa már ott állott a sürgönyfelvívő tisztviselő előtt. Nem volt nehéz dolga, mert egy ötven dolláros könnyen hozzájuttatta ehhez az elsőbbséghez. Amikor az ujságírók látták, hogy túlekedésüknek sok praktikus haszna nincs, lebiggadtak. De türelmüket próbára tette az „Associated Press“ munkatársa, aki huzamos időt vett igénybe azzal, hogy huszonkét sürgönyt adott fel. Az ujságíró, hogy közlései biztosan elérjék rendeltetési helyüket, több kábelt vett igénybe és sürgönyeit különböző állomásokon át adta fel. Este az ujságírókat, különösen az „Associated Press“ munkatársát, kellemetlen meglepetés érte: hiába volt minden túlekedésük, a kormány letiltotta a sürgönyök továbbítását másnap délután két óráig. Addig ugyanis a szovjet-hatóságok átvizsgálták a sürgönyöket, nehogy olyasmi kerüljön ki, ami nem felel meg intencióknak. Közben a kormány saját hírszolgálati szervezete útján hivatalosan bejelentette Lenin halálát, úgyhogy megelőzésről ezuttal szó sem lehetett.

Ujból megkezdik a személyazonossági igazolványok kiállítását. Két héttel ezelőtt a belügyminisztérium rendeletére beszüntették a személyazonossági igazolványok kiállítását. A rendelet indoklása az volt, hogy az igazolványok kiállítását az egész ország területén egységesíteni akarják. Bukarestben már újból megkezdtek az igazolványok kiállítását. Az eddigi iratok mellé az adóbizonylatot is követelik a felektől. Kolozsváron a napokban várják az új rendeletet és már dolgoznak is a lakosság utcaszerinti beosztásán.

Megrendítő jelenetek Tutankhamen koporsójának felnyitására.

Londonból jelentik: Luxorból érkező jelentés szerint Tutankhamen fáraó szarkofágjának felnyitása ma megtörtént. A felnyitáshoz tízenhat tanu volt jelen. A régészek rendkívüli fontosságúnak tartják ezt az eseményt, mert most történt először, hogy európaiak egy érietlen egyiptomi királysirt felnyitottak. Az angolok hét év óta készítik elő a sirt felnyitását, melyet legalább háromezerévtized év előtt építettek. Carter tizenöt hónap előtt véletlenül rábukkant a tulajdonképeni sirkamra ajtajára. A szarkofág felnyitása pillanatában az egész sirkamra vakító világyfényben ragyogott. Mikor Carter megadta a jelt, hogy az alabástrom szarkofág sulyos fedelét lecsavarják, a jelenlévőket leirhatatlan izgalom fogta el. Mikor a szarkofág sulyos fedelét leemelték, Carter reszkető kezekkel leemelte a még jó állapotban lévő két vászon szemfedőt, melyek a sirszekrényt beborították. A szemfedőn a fáraó arcának aranyozott képe volt. Mikor a jelenlévők az aranyjogart a karbanfont karban tartó mumia fölé hajoltak, iszonyu megdöbbenéssel tántorodtak vissza. A mumiat friss virágok borították, olyan frissek, mintha csak tegnap tették volna őket a sirtba, holott háromezerévtized év óta pihennek benne. A tulajdonképeni koporsó, melyet később fognak felnyitni, három méter hosszú és sulyos aranydíszítéssel van ékesítve Kitünő állapotban van, csupán a lábánál halványul el a kisse a festék. A Carter-expedíció munkáját váratlan esemény zavarta meg. Az egyiptomi kormány utasította a közmunkaügyi minisztert, hogy a Tutankhamen sirtjának a további kutatásokat tiltsa be. A miniszter betiltó rendelete már el is érkezett Luxorbá, mire a munkálatokat azonnal abbahagyták. Az egyiptomi nép rendkívül rossz szemmel nézi a királysirt felnyitását.

Ford különvonata összeütközött egy automobillal.

A párisi „Journal“ jelenti Newyorkból! Ford, az ismert amerikai autobilgyáros különvonata Boston és Detroit között egy utkeresztelésnél összeütközött automobillal, amelyben Manningnak, az Amerikai Egyesült Államok legnagyobb gyapotszövődjé elhunyt igazgatójának három fia ült. Mind a három fiatalember azonnal meghalt.

Francia-porosz háborús bonyodalom.

Párisból és Berlinből egyidejűleg jelentik 1810 február 19. éri, hogy a francia-porosz viszony bihetetlenül kiéleződött s többé békés uton helyre nem állítható. Nagy történelmi események küszöbén állunk. A túlfutott szenvedélyek félelmetes feszültsége fog kiróbbanni a demokratizmusnak ebben a dicsőséges háborújában. A francia seregek élére Bonaparte Napoleon tüzér százados sodródik és megremegtetni a korhadt világot. Catherine, a kis párisi mosónő, majd markányosnő a fronton, végül Danzig hercegnője, mutatja a történelmi francia nő arcát a „Madame Sans Gene fia“ című filmen, mely szerdán, február 20-án indul a Select-mozgóban és felejtethetlen emlékeket fog visszahagyni minden nézője lelkében. A műsor végén „Charlot, a rendőrközeg“ című kétfelvonásos pompás Choplin-vígjáték.

A venerikus kórház tolvaja.

Néhány hét előtt a venerikus kórház igazgatósága bejelentette a rendőrségen, hogy a kórház padlásáról nagymennyiségű ruhaneműt elloptak. A lopással egyidejűleg az egyik beteg nő Brenak Terézia is eltűnt. A rendőrség a lopással az eltűnt Brenak Teréziát gyanúsította és a nyomozást ebben az irányban vezették be. Tegnapi délután a kolozsvári rendőrség egyik detektívjeének sikerült Brenak Teréziát felismernie és letartóztatnia. A letartóztatott nő bevallotta a lopást. Elmondta, hogy legutóbb Szeben Anna néven szerepelt és közös háztartásban élt egy örmesterrel. A tolvajját átadják az ügyészségnek.

* Koproli csokoládé-hashajtó a bélműködést a legkellemesebb módon szabályozza.

Lloyd George szesztilalmat akar Angliában. Londonból jelentik: Lloyd George az alsóházban kijelentette, hogy Angliára igen üdvös lenne a közegészség és a bűnözés leküzdése szempontjából, ha bevezetnék az alkoholtilalmat.

Tüntetés a budapesti Vigszínházban.

Budapestről jelentik: Karl Capok cseh író R. U. R. című darabját szombaton mutatta be a Vigszínház. Az első felvonás első jelenete alatt hirtelen sipolás és kiabálás zavarta meg az előadást. A sipolás a másodikemeleti karzatról jött, ahonnan valaki erős hangon kiáltotta le: Cseh szindarabot nem türünk Magyarországon! Az inspekciós rendőrtisztviselő intézkedésére a detektívek azonnal közbeléptek, kiderült, hogy jelentéktelen demonstrációról van csupán szó, öt műgyetemi és közgazdasági egyetemi hallgató lármázott. A közönség az incidens alatt nyugodtan viselkedett, az egyik elsőemeleti páholyból valaki a színészeket éltette, amire az egész nézőtér zúgó tapsal felelt. A függönyt nem bocsátották le, a szereplők az egész incidens alatt a színen maradtak. A tüntetőket néhány perc múlva kivezették, a rend helyreállt és az előadást folytatták. A színház személyzete vasbotokkal akart a tüntetőkre támadni, de a rendőrség a tetlegességeket megakadályozta. A kritika meleg elismeréssel emlékezett meg a darabról és a szereplőkről.

Arany a fa tövében.

Brünnből jelentik: A neuhofi uradalom erdejében favágás közben egy fa gyökerei közt börtarisznyára akadtak, melyben több kiló aranypez volt. A lakosság körében az a monda járja, hogy a napoleoni háboruk idején egy a vidéken tanyázó Grazel nevű rablókapitány kincsét ásott el az erdőben. Nincs kizárva, hogy ez a kincs került most napvilágra.

Ha mindennap imádkozunk Cionért, áldozunk is mindennap Cionért a Keren Kajemetre.

Amikor a khedivének fáj a foga.

Londonból jelentik: Rennel Rodde angol diplomata, aki élete javarészt diplomáciai szolgálatban Egyiptomban töltötte, most adta ki memoárjait, amelyben a következő érdekes történet mondja el: A khedive fogtájásról panaszkodott. Egy angol, aki sürün volt együtt a khedivével, európai fogorvost ajánlott, aki fájdalommentesen tudná végrehajtani a foghuzást. A khedive helyesnek találta az ajánlatot, de az operációt egyik testőren szerette volna kipróbáltatni. A fogorvost a palotába hívták, hogy a katonának egyik egészséges fogát tövestől kiszakítsa. „Fájt?“ — kérdezte a khedive. A katona kijelentette, hogy semmit sem érzett. „Akkor, fogorvos ur, huzzon ki neki még egyet!“ A testőr, aki az önfegyelem csodás példáját mutatta, ezuttal is megnyugtatta a khedivét, egyáltalán nem érzett fájdalmat, egy tűszúrásnyit sem. A khedive várt. Abban a hitben, hogy gyöngébbek az idegei, mint a katonáé, tartott tőle, hogy mégis fájdalma lesz a foghuzásnál. Csak miután egy háremhölgyen is kipróbáltatta az európai fogorvos ügyességét, engedte, hogy az orvos kihuzza odvas fogát. A foghuzás sikerült, a khedive hálálkodott és olyan öszszegre állított ki egy csekket, amely jóval túlhaladta a derék fogorvos várakozását. Azonban, amikor a csekket boldog tulajdonosa a bank pénztáránál bemutatta, a pénztárnok udvariasan, de hátározottan kijelentette, hogy a kiutalt összeget nem lehet folyósítani, mert a khedive csekkjére egy penni fedezet sincs.

Kereskedők bálja.

A Sfatul Negustoresc február 28-iki báljára, az idei farsang legnagyobb és legjobbnak ígérkező multságára, lázasan folynak az előkészületek. A reklámjelmez-versenyre, értesülésünk szerint, szenzációs jelmezek készülnek. A szigoruan zártkörű bál izléses meghívót a napokban bocsátja ki a rendőrség.

A lepra új gyógymódja.

Londonból jelentik: Az angol dominionokon háromszázegyszerre rug a lepra-betegek száma. Jeonard Rogers, a lepra és a tropikus betegségek szakértője feltalálta a lepra új gyógymódját és most megfelelő anyagi támogatásért a Brit Birodalmi Lepraleküzdő Egyesülethez fordult, hogy nagyszabásu gyógyítási akcióját végrehajthassa. Rogers kijelentette, ha a szükséges kétszázötvenezer fontot rendelkezésére bocsátják, egy emberöltő alatt kiirtja a leprát a birodalom területéről.

* Ha köhögés, torokfájás gyötör, kinez minket, Kaiser-Borax öblögetés könnyit meg bennünket.

zénhiánnyal küzd a R. részére a forgalmi nyiségű lengyel szén felelt meg, a hozzáal van telítve és kazánokban a réz kiolpátztól a kazán falaira nem csak a kazán is fellobbanással fevonták a használatból. zénhiánnyra és az ezzel kilátása.

cukorrépaárak. Pópaárakra vonatkozó fejtek be. A cukorky nemzetgyülési képonát követelt mint le után, a második váltakozó árakat, még onán ára mellett 8.5 százalékos aüssigi eket a követeléseket tárgyalások megsza-

Uj Kelet részére hívesz Blum Zsigmond, (Teleki-u.) 4. szám. 5 börkereskedésében.) anksztrájk. Bécsből okok sztrájkja hétfőn atagszaitung. szariat sztrájk szerdáig eltart. rják. A tisztviselők a bankigazgatóságok inden bankra kiteretisztviselők országos sok voltak, amelyeken , hogy a sztrájkot ott munkásokra is szervezetének áll- alapja van, ami le- adókkal huzamosabb Anglobank, a Depo Verkersbank tiszt- kba.

esz el a dán ki- Erich dán herceg, a rtiában Pooth Luját, olgyét. Erich herceg n trónra.

műsordarabok, tréfas prológus, szavalásra kaphatók az Uj Kelet

itt ég előttünk és ebeg a feje fölött? kban egy mamzer mikor odakint fet-

t kezét Jákob vá- Jákob arcába és

lyen szedre megy

rob némi gondol- yák feszült vára-

idő vagy! boruch- ene! Az ő népé- met és testvére- mptiom küszöbje csak meg se ti- em a hátamat és meg sem verni ak előlem. Gyer- csak kaddst sem nok! Egy kélef add, mit kívánsz!

ni harapnivalót! t a polyák és elő. Adná Isten, alak meg. — A mikor Jákob meg- l.

k, hogy vezese

dott és tgy mon-

zzám, miközben z utcára, hadd d dögöljön meg

(Folyt. köv.)

Czink

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VESZEK, ELADOK ★ STERNBERG J. ★ ORADEA-MARE PIAȚA UNIRII

Az Erdélyrészi Faegyesület Kolozsvári Körzete, mély fájdalommal jelenti, hogy

JOKL SÁMUEL

vezérigazgató úr

választmányának alapító tagja s a központi választmányának kiküldött képviselője f. hó 15-én Wienben elhalálozott. Vezető szellemével, általánosan elismert szaktudásával, önzetlen buzgalommal felelhetetlen szolgálatokat tett Egyesültünknek s országunk fatermelésének. Örizzük emlékét kegyelettel és hálás szeretettel!

Cluj, 1924. február 18.

AZ ERDÉLYRÉSZI FATISZTVISELŐK EGYESÜLETE a váratlanul lesújtó csapástól megdöbbenve jelenti, hogy első elnöke

Jokl Sámuel ur

az I. Eissler s Frații cég vezérigazgatója, folyó hó 15-én Wienben hirtelen elhunyt.

Bölcs vezetésével, áldozatkész buzgóságával, kartársi szeretetével átsegítette ifju egyesületünket a kezdet nehézségein. Nemes jellemének példája lesz irányítónk egyesületünk életében továbbra is, tiszta emlékét hálás kegyelettel fogjuk megőrizni.

Cluj, 1924. február 18.

Mély fájdalommal jelentjük, hogy az Erdélyrészi Faegyesület választmányi tagja

JOKL SÁMUEL

az I. Eissler s Frații cég vezérigazgatója örökre eltávozott körünkből. Egyesületünknek s országos fatermelésünknek egyik legszilárdabb oszlopa dőlt ki vele sorainkból. Ragyogó jelleme, kiváló szaktudása, fáradhatatlan és önzetlen tevékenysége minden időkre követendő példaként fog állni előttünk.

Nyugodjék békében, aki egész életében nem ismerte a pihenést!

Cluj, 1924. február 16.

ERDÉLYRÉSZI
FAEGYESÜLET.

GARDI és TÁRSA

fényképezési műtermei
Cluj-Kolozsvár, str. Saguna
(v. Bartha Miklós-utca) 13

Portrék,
gyermekfelvételek,
nagyítások

יין כשר של פסח

יין כשר של פסח

יין כשר של פסח

Kóser husvétii erdélyi uradalmi fajbórok nagybani elárusítása Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi R.-T. Cluj, Calea Regele Ferdinand 70. sz.

יין כשר של פסח

J ö n n e k a b e s t i á k !

Jaj!

Jaj!

Afrika borzalmai

ZORO VA HURU

A vadállatok saját otthonukban, az őserdők rengetegeiben. A legizgalmasabb, a legborzalmasabb tárgyú film!

Csak erős idegzetűeknek!

Főszerepben Carl de Vogt, Vilmos excsászár állatseregleteinek szelidítője.

A film kedden, február 19-én indul az

Urániában

Soha Kolozsvárt ilyen vadállatfilm még nem volt!

Gyarmatáru és csemege
kereskedőknél bevezetett

Utazót

keresünk Erdélyrésze.
Ajánlat „Nagykereskedő”
jeligére a kiadóba küldendő

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

♣ **Hercules-Tápsör** ♣ **Czell, Cluj-Kolozsvár** ♣

KÖZGAZDASÁG

 # A magyar korona rohamos zuhanása. Pénzügyi körökben ma egyébről sem beszéltek, csak a magyar korona szokatlanul rohamos zuhanásáról. Szombaton a magyar korona körülbelül egyenlő volt az osztrák koronával, ma már azonban 500 és 520-on ajánlották vételre. Budapesten, az ideérkezett hírek szerint, mindenki szabadulni akar koronakészleteitől és siet az nyugati valutára becsereálni. Az ok a magyarországi belső kölesön terve, amelynek feltételeit hivatalosan még nem közölték ugyan, de mindenki tudja, hogy már február 25-én kibocsátják **kényszerkölesön alakjában**, ami azt jelenti, hogy mindenki tartozik majd pénzállományának felét a kölesön javára adni. Senkit nem csábít a magyar kormány az az ígérete, hogy a kötvényeket aranykoronára állítja ki, egy aranykoronát kétezreztíz papirkoronával számítva. Azt sem garantálják a közönségnek, amely a hadikölesönökkel jó leckét kapott, hogy ezt a belső kényszerkölesönt a külföldi kölesönből teljes egészében beváltják.

A mai valutapiac

Lányhaság és üzlettelenség jellemzik a mai piacot. A magyar korona az egyetlen valuta, amelyben szokatlanul erős kínálat van. Az árak a következők: osztrák korona 365-367, belföldi magyar korona 500-510, cseh korona 560-563, francia frank 8-50-8-55, svájci frank 33-70-33-75, dollár 193-194, font sterling 833-835, olasz lira 8-40-8-45, dinár 2-30-2-32.

Valutapiac február 16-án:

Bukarest. Devizák: Páris 855, Berlin —, London 835, New York 194, Róma 845, Zürich 33-90, Bécs 27-75, Prága 565, Budapest 70, Varsó 25.

Bukarest. Valuták: Napoleon 740, márka —, leva 130, török lira 100, font sterling 835, francia frank 860, svájci frank 34-00, olasz lira 860, drachma 350, dinár 228, dollár 190, lengyel marka 20, osztr. korona 27-5, magyar korona 35, cseh korona 560.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 125-125, Amsterdam 214⁷/₈-215, New York 574⁷/₈-574⁹/₈, London 2468-5-2467, Páris 25-22-5-24-80, Milano 2494-5-2485, Prága 1667-5-1667-5, Budapest 199-5-199-5, Belgrád 760-760, **Bukarest 298-75-298-75**, Varsó —, Bécs 81-81.

 # Vámrevideálói hivatalok Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: A jugoszláv pénzügyminisztérium elhatározta, hogy a közeljövőben az ország több részén vámrevideálói hivatalokat létesít, amelyek a vámhivatalok működését fogják ellenőrizni és egyúttal jóvá fogják tenni az elvámolás terén esetleg előfordult tévedéseket és visszaéléseket. Ennek az új intézménynek a főcélja, hogy a kereskedők érdekeit az igazságtalan elvámolástól megóvja.

 # Textilgyáralapítás Magyarországon. Budapestről jelentik: Kohnér Adolf és fiaai cég égisze alatt megalakult Pestszentlőrincen a Magyar Bélésárugyár Rt. A kereskedelemügyi minisztérium az iparfejlesztő törvény alapján a szokásos szubvenciót azzal a feltétellel engedélyezte az új vállalat számára, hogy a vállalatban 400.000 aranykoronát kell investálni, továbbá ötven szövőszéket felállítani, legalább 100 munkást foglalkoztatni. Ez az első eset, hogy a kormány nem papirkoronában, hanem aranykoronában állapítja meg a beruházási összeget.

 # Románia beszerzési forrásai. E cím alatt hatalmas és hízagpotlónak ígérkező kereskedelmi és ipari almanach megszerkesztésén dolgoznak most az ország kereskedelmi és iparkamaráinak titkárai. A kolozsvári kamara területén a munkálatokat **Caciula Miklós** és **Tatai Sándor** iparkamarai titkárok vezetik. Kereskedelmi és ipari vállalatok örömmel látják a vállalkozást, mert meg van a reményük arra, hogy a célnak minden tekintetben megfelelő szakmunkát kaphatnak kezükbe. Az alapos munka ezer oldalra terjed és román, francia és német nyelven fog megjelenni. Az almanach felüli egész Románia gazdasági életét és így kereskedelmünknek, iparunknak méltó reprezentánsa lesz a külföldön is. Az adatgyűjtő bizottság most küldi szét a kérdőíveket, amelyeknek gondos kitöltésére felhívja az érdekeltek figyelmét.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Üldöz a pénz. (Leo Asther operettje, bemutató a Magyar Színházban.) Egyike azoknak az operettlibrettóknak, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy az operettet senki még műfajnak se tekintse. Régi, sablonos mese, ami ujszerű benne, az rossz, hiányzik a jó szubrettszerép és a jó, táncos komikus figurája, vannak alakok, amelyek jelenléte a szövegkönyv konstrukciója, vagy a mulattatás szempontjából teljesen felesleges, sőt zavaró. Ilyen a festő és a bárónő nagybátyjának alakja. A zene kedves, elég könnyű ahhoz, hogy népszerű legyen és elég jelentéktelen arra, hogy ne váljék belőle slágermuzsika. A két főszerepet **Neményi Lili** és **Berky József** játszották, volt bennük humor, temperamentum: jók voltak és sikerük volt. **Somogyi Emmi** sovány kis szerepét nem is igyekezett kedvesebbé tenni, **Süsmegi** szépen énekelt, a játéka azonban csak rontott az előadáson, **Izsó Miklós** szellemes volt, humora pótolta a darab sekélyességét, **Kemény László** kis szerepet játszott, de dícséretre méltóan, **Bányai Rózsi** és **Lukács József** táncduettje jól sikerült. A rendezés **Izsó Miklós** dicséri. (t. i.)

Salgó Mária. Vasárnap este tartotta meg **Salgó Mária** az unitárius kollégium disztermében szavalóestjét. **Walter Gyula** szellemes prólogusa után **Salgó Mária** a modern magyar költők műveiből szavalt, a közönség melegen fogadta és sokat tapsolt.

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Szerda: Sába királynője.
Péntek: Lohengrin.
Vasárnap: Carmen.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Kedd: Pompadour. Bérletiszünetben.
Szerda: Pillangócsata. Ünnepi előadás Szentgyörgyi István születésének 83-ik évfordulójára. Premier bérlet 40.

MOZGÓK MŰSORA

Kedd, február 19.

Select-Mozgó: „A mult ktsértete.” Megkapó szerelmi dráma 5 felvonásban. A műsoron kívül egy pompás vígjáték: „Zigotto mint bányarab.”

Uránia-Mozgó: Figyelem! Jönnék a bestiák! „Afrika borzalmai. Zara Va Huru.” Főszerepben Carl de Vogt. Csak erős lelkűeknek!

Apolló-Mozgó: „A vörös malom.” Izgalmas kalanddráma 5 felvonásban. Főszerepben Maud Egede Nisscu. Óriási robbanás!

Comunitatea Izraelita aut. Ortodoxă, Dej.
אי.ת. אר.ת. א.ת. קולטורעניען דע.ש.

62/1924. szám.

Pályázat

A deji aut. orth. izraelita hitközség elhatározván a kóser hús árusításának decentralizálását, jogot ad mindazon vállalkozóknak, (mészárosoknak), kik a vonatkozó hitközségi feltételeket kötelezőleg elfogadják, hogy a folyó évi április hó 1-étől kezdve a hitközség területén kóser húst előállítsanak és árusítsanak.

Az árusítás részint a hitközségi húsosarnokban, részint pedig más helyeken fog történni. Azon vállalkozó, ki a hitközségi húsosarnokon kívül óhajta a jogot gyakorolni, köteles bejelenteni, hogy a város melyik pontján bír erre nézve alkalmas helyiséggel, továbbá, hogy egy, a helyi rabbinátus igényeinek megfelelő husfelügyelőt a saját költségén alkalmaz.

Ajánlatok legkésőbb a folyó évi március hó 5-ig a hitközségi irodához benyújtandók, ahol a közelebbi felvilágosítások is megadatnak.

Rosenzweig Jakob s. k. Weinberger Samu s. k.
hitközségi elnök. húsügyi bizottsági elnök.

Klein Nándor
hitk. jzö. 6833.

Leszállított árak!

Harisnya, keztü és kötöttáru különleges-
ségek eredeti gyári árban árusítatnak

BLATT

kötött-szövött áruhaza Cluj, Fötér 13. szám
Állami tisztviselőknek külön engedmény

Leszállított árak!

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosit

volt
Szép-
utca

„SIRPINOL“

Legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugymint: Tüdő-
és hörghurut, köhögés, számarköhögés és tuberkulozis ellen. Min-
denki kéje háziorvosát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-
tára Reghinul-Sásesc

Ponyva-viaszkosvászon

mindennemű célokra
eredeti gyári árban kapható:

Albala Izsó Timisoara

Sürgönycim: Albala Izsó Timisoara-Fabrica

A DIANA GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ

ERDÉLYBEN A
LEGMODERNEBB ÉS LEG-
HIGIENIKUSABB

Ha művész kivételül

butort, zongorát

akar venni, ne Marosvásárhelyre és tekintis
sajnálja az utat meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermett
sztalosok furniészükségeiteket legolcsóbban itt szerhezitek be

Központi Télikert-Bár

GARRET

világszenzáció!

SACCUS

ZSÁKKERESKEDELMI ÉS ÁRUFORGALMI
VÁLLALAT
TIMISOARA
Szentgyörgy-tér

Állandó nagy raktárt tartunk mindenféle új és
használt zsákokból. Sürgönycim: „Saccus“

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 13. szám
Telefon interurban 2-13 * Sürgönyc: Juvaere, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés
Fogésszáll arany * Arany, ezüst és
és forrasztó ** platina-beváltás
Kienzele és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst
tárgyakban nagy lerakat.
Csak viszontelárusítóknak!

TUNGSRAM

A legjobb villanykörte!
Mindenütt kapható!

APRÓHIRDETÉSEK

Hazivan, nélkülözhetetlen tankönyv azoknak, akik meg akarják tanulni a héber nyelvet. A legjobb héber abc. A legegyszerűbb és legkönnyebb tanítási rendszer. Rendkívül olcsó. Ara kötve 40 lei. Uj Kelet könyvostálya.

Magas árban veszünk

butort, szőnyeget, porcellánt, zongorát, Wertheim kaszát egész lakásberendezéseket. Meghívásra házhoz megyünk.

Beck és Benjámín

Oradea-Mare
Strada Cogalniceanu
Telefon 17-03

Olesón kiárusítjuk raktáron levő perzsa és gyári szőnyeget, ebédlő-, hálóberendezéseket, antik butorokat.

Ajándék az Uj Kelet könyvostályának könyvedvezménye. Száz leírt öt szép zsidó munkát kap: Kabbalisták és csodatevők, Agnon: És a megörbedt kiegyenesedik, Sokolow: Ujzsidó, Solem Alejchem: Leégett nemesek, Paneth: Utazásom a Szentföldön. Minden megrendeléshez 3 nagyon szép Lilien-képeslapot csatolunk. Uj Kelet könyvostálya.

Vágott és vágatlan tűzifát

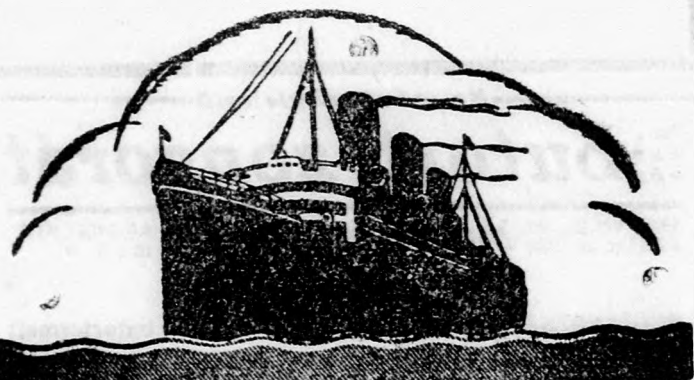
vason, őf- és mázsátételekben, ugyszintén

meszet, cementet és gipszet

legolcsóbban szállít a

Calcit Művek R.-T. Cluj

Str. Dragalina (v. Fellegvári-ut) 9. Telefon interurbán 11-06
Egy m³ oltott mész 400 lei

Értesítés

Igen tisztelt utasainkkal ezennel közöljük, hogy a

Hamburg—Amerika Linie

közös szolgálatban az

United—American Lineval

közvetlen járatot nyitott

Hamburgból—Kanadába

Kérjük utasainkat, akik fenti utazás végett hozzánk fordultak, valamint azokat, akik Kanadába akarnak hajójunkon utazni, hogy mielőbb hozzánk forduljanak a lehető leggyorsabb elutazás miatt szükséges felvilágosítások megadására céljából.

Teljes tisztelettel

LÁZÁR H. LAZAROVITZ

a Hamburg—Amerika Linie vezérképviselője
Oradea-Mare, Piata Mihai Viteazul 5.
Bucuresti, Calea Grivitei 183.

Concurs

Bei der Fägäraser Izr, Cultusgemeinde sind die Posten eines Rabbiner und eines Kantor שוחט וכוהן zu besetzen. Gehalt nach übereinkommen. Bewerber wollen Gesuche und Zeugnisse an Vorstand einsenden.
Fägäras, 12. Feber 1924.

Dr. Albert Schul, Präses

Telefon-
sz. 81.

LÁDAGYÁR

Fióküzlet
Egeres

Mindenemű ládát és fadóbozokat összeszerelési és szedett részeken megrendelésre szonál készit és szállit a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyar

Cluj, Strada Cernanji (volt Kajántól-ut) 1 szám

Ügyes akvizitort keres lapvállalat,

ki előfizetések és hirdetések felvételében jártas és a helyi piacon be van vezetve. Cim a kiadóban.

Uri családnál teljes elátást, esetleg külön szobával kaphat hivatalnokleány. Cim a kiadóban. 6832

Gyönyörű, egészséges zsidó fiúcska gyermektelen intelligens házaspárnak örökbeadó. „Gyermekszerező” jelígeré a kiadóhivatalba. 6830

Három darab nikkellakatkárvány, egy regiszterkassza és egy timár berendezés eladó. Felvilágosítással szolgál Gotthab Géza Alba-Iulia. 6836

A zsidó ház disze a könyv és a kép. Minden könyvet megszerezhet az Uj Kelet könyvostálya által. — Palesztina-képek nagy választékban 50 lejtől feljebb.

»GANZ«

FÉLE

VILLAMOSSAGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ÉS TÁRSA
CLUJ, STRADA REGINA MARIA 16. SZ.
SÜRGÖNYCIM: ALTERNO
TELEFON 991

Villamos generatorok, dinamók, motorok és transzformatorokból, valamint váltóáramu árammérőórákból és szerelési anyagokból állandó nagy raktár. Bizományi raktár minden nagyobb városban. Költségvetéseket díjmentesen ad.

Ganz és Tarsa Danubius Rt. képviselője
benzinmotorokra, szivógázmotorokra, centrifugális szivattyukra, téglagyári berendezésekre és vasuti kocsikra, valamint azok tartozékaira. Lloyd 1572

Kereskedők figyelmébe!

„PFOMA” Első Erdélyi Kés- és Evőeszközgyár,
Arad, Strada Mocioni 30. (Volt Orczy-utca 10 sz.)

Lerakat: Biener József cégnél Aradon,
Bulevardul Regele Ferdinand No. 43. (Volt Boros Béni-tér 9. sz.)

Állandó nagy raktár: Zöldség-, szuró-, mészáros-, asztali kés, aluminiumnyelti asztali kés, solingeni zsebkes, olló, fakés riasztó-pisztoly stb. a legolcsóbb napi áron.

Sürgöncym: „PFOMA” Gyári telef.: 720

Lerakat telef.: 744

Lampionok, konfetti, szerpentin és álaré állandó nagy raktára. Gyermekjáték-, rövid- és galanterie áru nagyban és kicsinyben kapható. Gyermekkoscsik és utazóböröndök teljes kiárusítása. Kérjük kirkati árainkat megtekinteni

Férfi fehérnemű és férfidivatokból nagy raktárt rendeztünk be

feltűnő olcsó árak mellett

Eisenstädter Fülöp és Tsa

v. Lakatos-Áruház

Cluj, Strada Regina Maria 13. (volt Deák Ferenc-u.)

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tükroket és butor-
üvegeket minden méretben és
mennyiségben! Kérjen árajánlatot

”LEBEDA”

Első romániai ágynemű-, toll-, gyapju- és gyapot-
stb. feldolgozóvállalat rt.

Gyártunk:

paplant,
matracot,
párnát és
mindennemű
ágyneműt.

Telefon 596

Veszünk és eladunk:

lőszört,
disznószört,
kecskeszört,
gyapjut,
tollat,
afric és
Seegrast.

Villamos tollfosztógéptünkön
tollfosztást, mosást, porzást és
tisztítást vállalunk.

Vállalunk:

kórházi,
közintézeti,
szállodai
felszerelések
szállítását.

Telefon 515

Gyár: Strada Jaşilor (volt Nagyszamos-utca) 14.
Városi detailüzlet: Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 10.